

ÁLT/136-1/2026

Döntéshozatal:
Egyszerű többség

T Á J É K O Z T A T Ó

- a Vármegyei Közgyűléshez –

**Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye környezetgazdálkodási helyzetéről és a
klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtéséről**

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

**Tájékoztató Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye
környezetgazdálkodási helyzetéről és a klímaváltozáshoz való
alkalmazkodás megteremtéséről**

**„A KLÍMAVÁLTOZÁS A MI GENERÁCIÓNK KIHÍVÁSA. S VÁLASZUNKTÓL
NEM A VILÁG JÓ SORA FÜGG, HANEM A MIÉNK.” (WOLFGANG BEHRINGER)**

Előszó

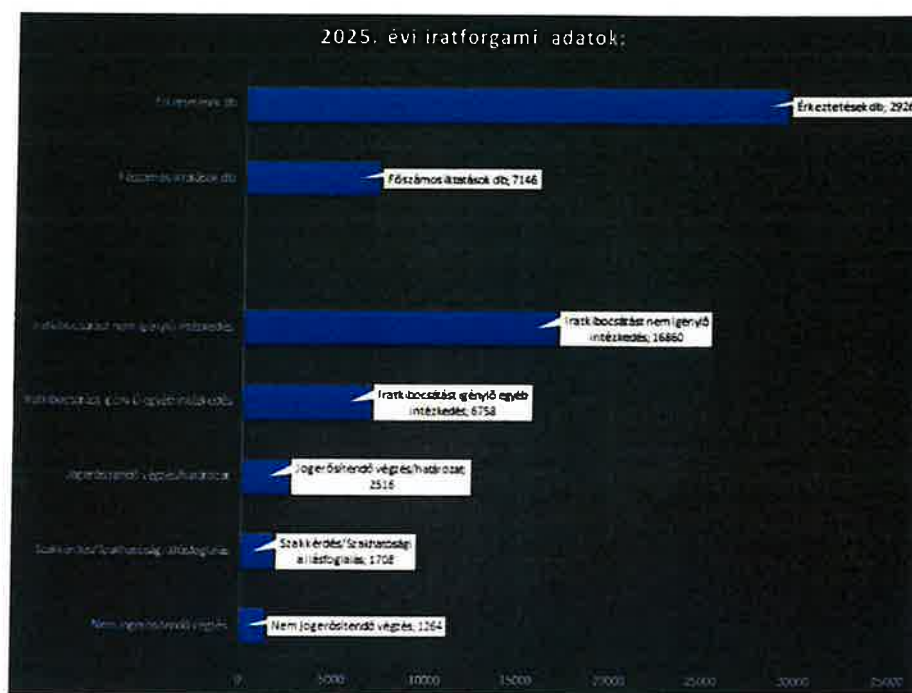
Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területi környezetvédelmi hatósága a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya. A Főosztály 2025. évi főbb tevékenységein, adatain keresztül mutatom be a környezetvédelmi intézkedéseket, amelyek alakították a vármegye környezetvédelmi helyzetét. A környezethasználati engedélyek során minden esetben nagy figyelmet fordítottunk a környezetre gyakorolt hatások vizsgálatára, illetve, hogy a tervezett tevékenységek hogyan tudnak alkalmazkodni a változó klimatikus viszonyokhoz. Környezetvédelmi feladatainkhoz szervesen kapcsolódik a természetvédelem és a hulladékgazdálkodás is, amely területek nélkül nem lehet sikeres adaptáció a változó klímához.

Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály:

A Főosztály 60 fővel látja el a vármegye területén környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatait a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján.

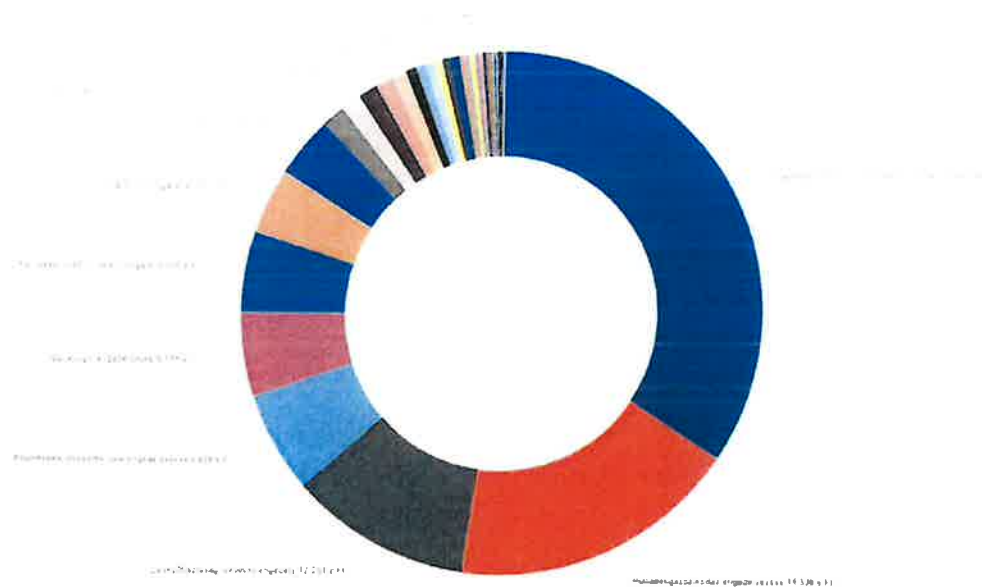
A 2025. év főbb iratforgalmi adatai:

- 7.146 db főszámos, 29.218 db alszámos iktatás
- 29.050 db intézkedés, amelyből 12.214 db irat kibocsátással járó intézkedést hajtott végre a Főosztály.

1. számú ábra: 2025. évi iratforgalom

A Főosztály feladatai jelentős igazgatási-szolgáltatási díjbevételt generálnak. A díjak nagyobb része a 314/2005. (XII. 25.) Kormányrendeletben meghatározott eljárásokhoz kapcsolódik:

2. számú ábra: igazgatási-szolgáltatási díjak ügykörönként

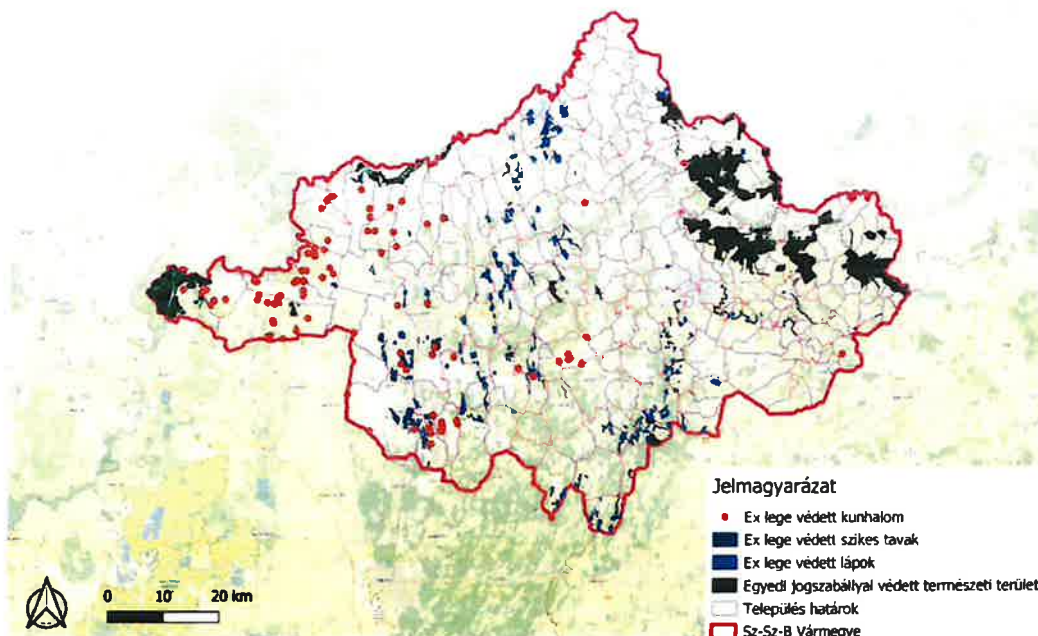
Természetvédelem

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területének megközelítőleg 18,4%-a tartozik az országos Natura 2000 hálózatba, amely összesen 109.231 hektár területet jelent. Ebből 80.577 hektár különleges madárvédelmi és 28.654 hektár különleges természetmegőrzési terület. A Natura 2000 hálózat legnagyobb összefüggő eleme a Szatmár-Bereg (HUHN10001) különleges madárvédelmi terület, amely önmagában több mint 30.398 hektárt foglal el.

A vármegye védett természeti területeinek aránya a teljes vármegyei területhez viszonyítva kb. 5,1%. Ez az arány az országos jelentőségű védett területek és a helyi jelentőségű területek összesített adataiból adódik.

- Vármegye teljes területe: körülbelül 593.600 hektár (5936 km²).
- Országos jelentőségű védett területek: összesen 28.654 hektár.
 - Tájvédelmi körzetek: 25.095 hektár (főként a Szatmár-beregi Tájvédelmi Körzet).
 - Természetvédelmi területek: 3.559 hektár.
- Helyi jelentőségű védett területek: kb. 1.804 hektár (25 különböző helyszín, például kastélyparkok, lápok).

Védett természeti területek

1. számú térkép – a vármegye védett természeti területei

A védett és/vagy Natura 2000 területekkel, valamint a védett növény- és állatfajokkal kapcsolatban a hatósági feladatellátás során 2025-ben 167 db természetvédelmi hatósági engedélyezési eljárás kerül lefolytatásra. A kormányhivatal természetvédelmi hatósági hatáskörben 1.128 db más hatósági eljárásban vett részt, mint szakkérdést vizsgáló hatóság. Legnagyobb számban a vízügyi és vízvédelmi hatósági engedélyezési eljárásokban, összesen 707 esetben. Ezen kívül az erdészeti, halászati, régészeti, földhivatali, villamos hálózati, hírközlési, távközlési ügyekben összesen 421 esetben került sor szakmai vélemény megadására.

1. számú kép – haris – forrás: Habarics Béla

A térségünkben gyakori előfordulással bír, a fokozottan védett haris (*Crex crex*) 2016-ban Magyarországon az év madara volt a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) választása alapján. A haris (*crex crex*) eurázsiai elterjedésű madárfaj. Latin elnevezése a madár jellegzetes „reszelő” hangjából (krek, krek...) adódik. Fészkelőterülete egészen Szibériáig terjed, de magyarországi élőhelye napjainkban már csak az észak-keleti régióra korlátozódott: Jelentős állományát a Bereg-Szatmári-síkság nedves rétjein, kaszálóin regisztrálták. Állománya az utóbbi évtizedekben drasztikusan csökkent, elsősorban az élőhelyeül szolgáló nedves kaszálórétek fogyatkozása miatt. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának munkatársai minden év májusától megkezdik a haris állományának felmérését, amely egyébként rejtőzködő életmódú, nagyon ritkán látható madár. Repülés helyett is inkább a földön, a magas fűvek rejtekében közlekedik. A szakemberek a nagyobb gyepterületeken a késő esti-éjszakai órákban tartanak ellenőrzést ráhatással, hang használatával. Az éneklő hímek koordinátáinak felvételét követően a madarak visszaellenőrzése néhány nap elteltével megtörténik, és ebből alakul ki a pontos fészekhálózat térképe.

A haris fészkelésének és utódnevelésének védelme érdekében 2025-ben 7 településen, összesen 124,89 hektár területen vált szükségessé a gazdálkodási (kaszálási) korlátozás elrendelése a költési időszak befejezésig, azaz augusztus 1-ig. A hatóság vizsgálta a korlátozások betartását, mely során megállapítást nyert, hogy a kötelezettek nem szegték meg a határozat előírásait. A korlátozásokkal kapcsolatban 3 db kártalanítás kifizetésére irányuló kérelem került benyújtásra, amely során 2.792.500 Ft terméskiesésből származó kártalanítási összeg került megítélésre és kifizetésre a gazdálkodóknak.

A vármegyében nagy számban jelen van továbbá a több éven át is ugyanazon az élőhelyen fészkelő fokozottan védett réti sas, parlagi sas és fekete gólya. A sasok természetvédelmi értéke egyenként 1.000.000 Ft, a fekete gólya értéke pedig 500.000 Ft. A természetvédelmi hatóság a nemzeti park igazgatóság adatszolgáltatása alapján folyamatosan nyilvántartja az élőhelyeket, és a madarak költésének és utódnevelésének zavartalan biztosítása érdekében térbeli (100, 200, 400 m) és időbeli gazdálkodási korlátozást rendel el. A hatályban lévő korlátozások száma a fajok szerinti eloszlásban: parlagi sas 17 db, réti sas 25 db, fekete gólya 36 db.

Környezethasználat engedélyezése

A vármegye területén jelenleg 145 db egységes környezethasználati engedéllyel (EKHE) rendelkező telephely található. Ezek közül az ipari technológiákkal szemben - térségünkre jellemzően - a nagy létszámú állattartó telepek (intenzív sertés- és baromfi) száma jelentős, jelenleg 102 db. Az EKHE minden vonatkozó környezetvédelmi, természetvédelmi és hulladékgazdálkodási előírás mellett az érintett társhatóságok (vízügyi, vízvédelmi, talajvédelmi, népegészségügyi, iparbiztonsági, katasztrófavédelem, erdészet, örökségvédelem, jegyző) előírásait is tartalmazza, így az engedélyekben előírt rendszeres adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése az év egész időszakában folyamatos. 2025-ben 31 db EKHE időszakos (5 éves) felülvizsgálatát végezte el a hatóság, és további 48 esetben történt engedély módosítás a környezethasználók kérelme alapján.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (továbbiakban: Khvr.) alapján 2025-ben a vármegyei

beruházások kapcsán összesen 22 db előzetes vizsgálati eljárás került lefolytatásra, mely eljárásoknak kötelezően meg kell előznie az egyéb létesítési vagy üzemeltetési engedélyezési eljárásokat. A vizsgált beruházásokkal kapcsolatban jelentős környezeti hatás vagy kizáró ok egy esetben sem merült fel, így a beruházások további létesítési engedélyezésének akadálya nem volt. A jelentős környezeti hatásokkal járó beruházások megkezdése előtt 6 db környezeti hatásvizsgálati és 2 db környezetvédelmi felülvizsgálati eljárás került lefolytatásra, amelyek eredményeként a környezethasználók környezetvédelmi engedély, illetve környezetvédelmi működési engedély birtokában kezdhették meg vagy folytathatták a tevékenységet.

Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások

A környezetvédelmi hatóság 2025-ben 13 db nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházáshoz kapcsolódóan folytatott engedélyezési eljárást a Khvr. hatálya alá tartozó ügyekben. Ezek közül 9 eljárás a közel 600 hektáron megvalósuló Nyíregyházi Déli Ipari Park infrastrukturális ellátásával, valamint az ipari parkban tervezett akkumulátorgyár, és az akkumulátorgyártáshoz közvetlenül kapcsolódó egyéb beruházásokkal (*szeparátor-fólia gyártó üzem, akkumulátorház gyártó üzem*) volt összefüggésben. A Nyíregyházán folyamatosan bővülő LEGO Játékelemgyár további fejlesztése (geotermikus ellátás), valamint a térségi infrastruktúra fejlesztések közül jelentősnek mondható, a MÁV Zrt. Eperjeske - Pályaudvaron tervezett kapacitásfejlesztése ügyében is pozitív eredménnyel zárultak a környezeti hatásvizsgálati és előzetes vizsgálati eljárások.

A kormányhivatal környezetvédelmi, természetvédelmi és hulladékgazdálkodási hatósági hatáskörben 84 db más nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű hatósági ügyben vett részt, mint szakkérdést vizsgáló hatóság. A legtöbb esetben a Nyíregyházi Déli Ipari Park kialakításával, infrastrukturális ellátásával kapcsolatos engedélyezési eljárásokban kerültek a szakvélemények kiadásra (41 db), valamint a hírközlési és távközlési létesítmények engedélyezése ügyében (20 db). Jelentős számú közreműködést jelentettek továbbá a LEGO Nyíregyházi Játékelemgyárának és a Master-Good Kft. kisvárdai baromfifeldolgozó üzemének folyamatos fejlesztése (10 db), valamint az egyes közlekedésfejlesztési projektek kapcsán folytatott engedélyezési eljárások (12 db).

Környezetvédelmi engedélyezések, szakvélemények, ellenőrzések:

A vármegyében 2.580 db jelentésköteles légszennyező forrás van, amelyből 2.380 db pontszerű, a többi diffúz forrás (általában állattartó telepek).

2025-ben 65 db új pontforrásra adtunk ki levegőtisztaság-védelmi engedélyt. 206 db pontforrás és 11 db diffúz forrás engedélye került megújításra.

13 esetben került sor zajkibocsátási határérték megállapítására az illetékességi területükön.

2025. évben összesen 241 db építési engedélyezéshez, valamint 183 db használatbavételi engedélyezéshez adtunk szakkérdést. Közlekedési létesítmények engedélyezése során 46 db létesítési engedélyhez, valamint 64 db forgalomba helyezési engedélyezéshez adtunk a Közlekedési Hatóság részére szakkérdést.

Az éves terv szerinti ellenőrzések során 2025. évben 4 db levegőtisztaság-védelemmel, és 9 db zajkibocsátás ellenőrzésével kapcsolatos helyszíni ellenőrzés történt.

2025. évben az éves terv szerinti ellenőrzések során 32 db egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező telephely helyszíni ellenőrzése történt meg. A telephelyek legnagyobb része állattartó telep volt, de az ellenőrzöttek között megtalálhatóak biogáz üzemek, hulladéklerakók, eröművek és húsfeldolgozó üzemek is.

Nyíregyháza levegőminőségének javítása érdekében továbbra is kiemelt figyelmet fordított a Kormányhivatal a hulladékégetés megelőzésére. 2025. évben 38 helyszíni ellenőrzést végeztünk Nyíregyháza, Nyírbátor, Mátészalka, Fehérgyarmat, Tiszavasvári és Vásárosnamény településeken faipari tevékenységet végzőknél. Az ellenőrzések alapján 21 esetben indult eljárás.

A hulladékégetés mellett a zavaró bűzzel kapcsolatos közérdekű bejelentések kivizsgálására is kiemelt figyelmet fordított a Kormányhivatal 2025-ben. A klímaváltozáshoz kapcsolódó kora reggeli, késő esti szaghatások újabb településeken is megjelentek (Baktalórántháza, Levelek, Kisvárda, Nyíregyháza). Nyírbátorban és Mátészalkán a 2024-ben megalakult monitoring bizottságokkal folyamatos volt a kapcsolattartás, további kötelezések és bírságok kerültek kiadásra, a bűzhatás tovább csökkent, de teljesen nem szűnt meg.

A tárgyévben 233 db telepengedélyhez, valamint telephely bejelentéshez kötött tevékenységek telephely ellenőrzése történt meg. A *katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról* szóló 2011. évi CXXVIII. törvény alapján a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság által kezdeményezett iparbiztonsági ellenőrzés 3 db volt.

Az ellenőrzések során indult eljárásokban kötelezettség megállapítására 371 esetben, anyagi jogi bírság kiszabására összesen 345 esetben, végrehajtási bírság esetében pedig 13 alkalommal került sor. A Főosztályon 2025. évben összesen 129.211.118,- Ft bírságösszeg lett megállapítva.

A Főosztályunk által előírt kötelezettségek nem teljesítése esetén 2025. évben 545 esetben került sor végrehajtás elrendelésére.

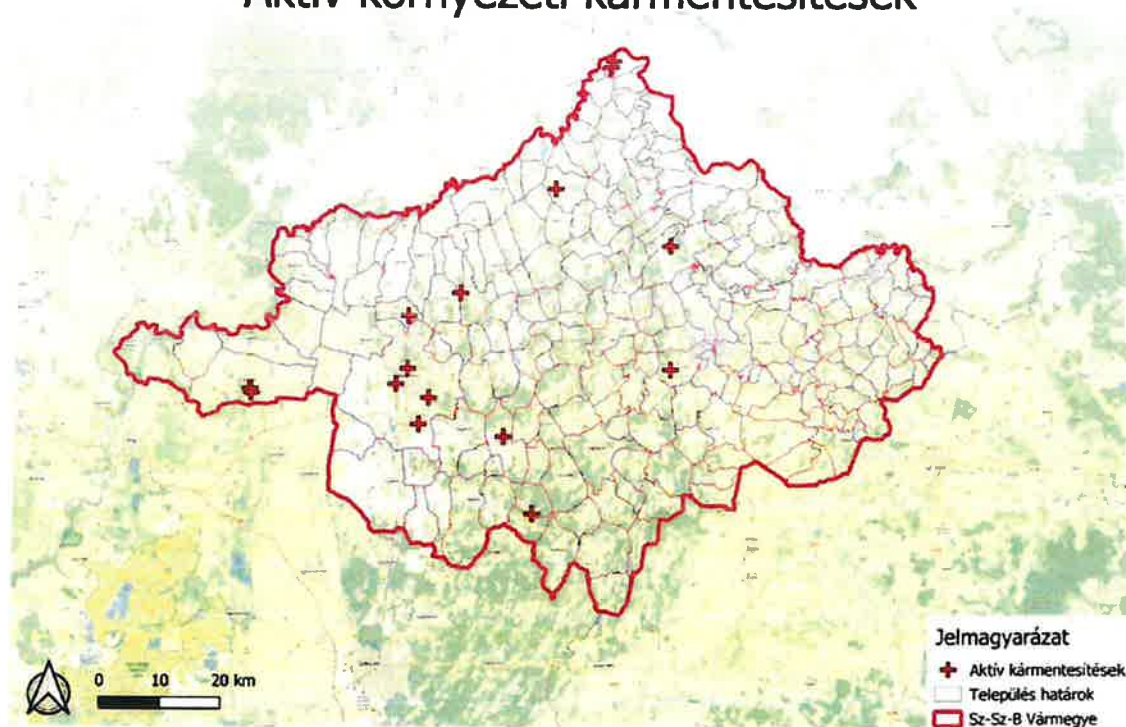
Környezeti kármentesítések:

A vármegye területén még mindig jelen van a múltból származó szennyezések hatása. Jelenleg 18 db aktív környezeti kármentesítés alá vont helyszín található. Ezek közül 10 helyszínen a szennyezés okozója ismert, 8 helyszínen olyan történelmi szennyezésről beszélhetünk, amelynek okozója nem ismert. 13 telephelyen jelenleg is folyik a műszaki beavatkozás, a többi területen rendszeres vizsgálatok (monitoring) végzésével figyelik a felszín alatti víz és a földtani közeg állapotát.

2025-ben egy új szennyezett terület feltárása történt meg, amelyre a Nyíregyházi Déli Park kialakításával kapcsolatos eljárások során figyelt fel a hatóság. A korábban mezőgazdasági

művelésű területen a tényfeltárás és a szennyezés lehatárolása hatósági kötelezés alapján folyamatban van.

Aktív környezeti kármentesítések

2. számú térkép - A vármegyei kármentesítési helyszínek eloszlása

Hulladékgazdálkodás:

A Kormányhivatal hulladékgazdálkodási hatáskörébe tartozó ellenőrzések döntő részét az előre nem tervezhető ellenőrzések adják (pl. közérdekű bejelentések kivizsgálása, HulladékRadar applikáción érkező bejelentések, panaszok, stb.).

A Kormányhivatal közérdekű bejelentések és panaszok kezelésének eljárás rendje alapján tartja nyilván és vizsgálja ki a közérdekű bejelentéseket, panaszokat. A telefonon, elektronikusan és személyesen megtett közérdekű bejelentések felvételére elsősorban a készenléti rendszerben részt vevők jogosultak. A Kormányhivatal készenléti rendszer is fenntart az év minden napján 0-24 órában.

2025-ben 544 db közérdekű bejelentés érkezett a hulladékgazdálkodási hatósághoz, ebből 303 db a HulladékRadar applikáción keresztül.

3. számú kép -Nyirbátor elszállítás előtt és után

A közérdekű bejelentések kivizsgálása alapján indult eljárásokban 28 db bírság került megállapításra, továbbá 42 db kötelezés, 27 db bírság + kötelezés, 4 db bírság + kötelezés + figyelmeztetés, 5 db figyelmeztetés, és 4 db figyelmeztetés + kötelezés határozatot adott ki a Főosztály. A bírság mellőzésére 9 esetben került sor.

A közérdekű bejelentések között az elmúlt évekhez hasonlóan az engedély nélkül végzett hulladékgazdálkodási tevékenységre - elsősorban autóbontás, engedély nélkül végzett hulladékgyűjtés és szállítás – irányuló bejelentések érkeztek, illetve az illegálisan elhagyott/elhelyezett hulladékokra vonatkozó bejelentések száma volt túlsúlyban.

A hulladékgazdálkodási hatóság 2025. évben 2082 db éves és 377 db negyedéves hulladékkal kapcsolatos adatszolgáltatást és 110 db hulladéklerakó éves adatszolgáltatását (HLR adatszolgáltatás) ellenőrzött.

Ebben az időintervallumban a hulladékgazdálkodási hatóság összesen 335 db saját hatáskörben végzett ellenőrzést tartott, az alábbi felosztás alapján:

- 3 db hulladéklerakó ellenőrzése, a hatósági engedélyének és a jogszabályi követelményeknek való megfelelés érdekében – különös tekintettel a depóniagáz és a csurgalékvíz kezelésének települési hulladéklerakón történő ellenőrzése,
- 7 db Egységes Környezethasználati Engedéllyel rendelkező létesítmény került leellenőrzésre hulladékgazdálkodási szempontból – melyből 1 db akkumulátorgyártáshoz kapcsolódó tevékenységet végző gazdálkodó szervezet volt,
- 1 db hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység és résztevékenységi körbe tartozó, gyűjtést-szállítást végző koncesszori alvállalkozó ellenőrzése,
- 3 db hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező hulladékudvar,
- 2 db a hulladékgazdálkodási tevékenységeket végző ellenőrzése, különös tekintettel a lomtalanítás szolgáltatást hirdetőkre és végzőkre.

205 esetben a hulladékkal kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség - mely szankciót vont maga után - került ellenőrzésre:

- 17 db hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező autóbontó,
- 7 db egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező hulladéklerakó telep,
- 4 db bezárt hulladéklerakó telep,
- 2 db hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezet és 2 db lejárt hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezet,
- 1 db hulladéktermelő gazdálkodó szervezet és
- 25 db hulladékgazdálkodási engedély nélkül végzett engedélyköteles tevékenység /fém és akkumulátorhulladék gyűjtés, szállítás, előkészítés/ ellenőrzése történt meg.
- a megküldött építési és bontási nyilvántartó lap alapján 18 esetben az építési, bontási hulladékok kezelésével kapcsolatos kötelezettséget ellenőrizte a hulladékgazdálkodási hatóság.
- A hulladékgazdálkodási hatóság további 38 esetben saját hatáskörben tartott ellenőrzést. Saját hatáskörben végzett ellenőrzésre akkor került sor, ha a HulladékRadar applikáción keresztül érkezett bejelentés, vagy a közérdekű bejelentés kivizsgálása során a helyszíni ellenőrzés alkalmával illegálisan elhagyott hulladékot észlelnek a Főosztály munkatársai, valamint abban az esetben, amikor a HulladékRadar applikáción érkező bejelentések kettő, vagy több helyrajzi számot érintenek, melynek tulajdonosi köre eltérő.

A saját hatáskörben végzett ellenőrzések alapján indult eljárásokban (mely magába foglalja az adatszolgáltatási kötelezettség miatti szankciókat is) melynek eredményeként 47 db bírságot, 19 db bírság + kötelezést, 113 db figyelmeztetést, 26 db figyelmeztetés + kötelezést adott ki a hulladékgazdálkodási hatóság. A bírság mellőzésére 6 esetben került sor.

Össességében bírság kiszabására 132 esetben került sor 56.167.304,- Ft összegben, melyből 2025. évben befizetésre került 12.918.211 Ft.

A hulladékgazdálkodási hatóság 2025-ben 40 db hulladékgazdálkodási engedélyt adott ki a vármegye területére vonatkozóan.

A hatóság általi hulladék elszállíttatás:

2025. január 1-től – 2025. december 31-ig tartó időszakban a bejelentésekben összesen 10.267 m³ illegálisan elhelyezett hulladékot jelentettek. Összesen 197 esetben történt meg az önkéntes elszállíttatás. Összesen 1053,153 t hulladék elszállíttatását végezték el a tulajdonosok.

Az illegális hulladékok elszállíttatására vonatkozóan az állam meghatározott forrásösszeget biztosított az idei és az elmúlt évben is. Az illegális hulladékok elszállíttatására vonatkozóan biztosított 2025. évi forrásösszeg 161.900.000,- Ft.

A hatósági általi hulladék elszállíttatásra a Kormányhivatal közbeszerzési eljárást írt ki, mely során a nyertes pályázó szállítja el az illegálisan elhelyezett hulladékot a hulladékgazdálkodási hatóság engedélyével rendelkező hulladékkezelőkhöz.

2025. évben a hulladékgazdálkodási hatóság általi elszállíttatásra 12 alkalommal került sor. A keretmegállapodás alapján 55.969.317,- Ft értékben 918,94 t hulladékot szállított el a hulladékgazdálkodási hatóság.

Nyíregyháza, 2026. április 21.

Tisztelettel:

Román István
főispán
névében és megbízásából

Rózinka Zsolt Ilés
főosztályvezető

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
.../2026. (IV.29.)
önkormányzati határozata

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye környezetgazdálkodási helyzetéről és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtéséről

A Vármegyei Közgyűlés

a Vármegyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2024. (XI.7.) önkormányzati rendelet 42. §-a alapján a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye környezetgazdálkodási helyzetéről és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtéséről szóló tájékoztatót megtárgyalta, az abban foglaltakat tudomásul veszi.

A határozatot kapja:

Vármegyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2026. április 29.